

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
КІРОВОГРАДСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

15.02.2016

м. Кіровоград

№ 01-11/4-рк/к

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши на своєму засіданні 12.02.2016 року матеріали дослідження ринку послуг з організації роздрібної торгівлі лікарськими засобами в частині організації забезпечення в місті Кіровограді хворих на цукровий діабет препаратами інсуліну та засобами їх введення на умовах їх безоплатного відпуску за рецептами лікарів, зокрема, комунальним закладом «Поліклінічне об'єднання м. Кіровограда» (25001, вул. Габдрахманова, 5, м. Кіровоград, код ЄДРПОУ – 36421504),

ВСТАНОВИЛА:

Кіровоградським обласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення) досліджується питання щодо організації забезпечення в місті Кіровограді хворих на цукровий діабет препаратами інсуліну та засобами їх введення на умовах їх безоплатного відпуску за рецептами лікарів.

Дослідженням встановлено, що забезпечення в місті Кіровограді хворих на цукровий та нецукровий діабет препаратами інсуліну та засобами їх введення на умовах їх безоплатного відпуску за рецептами лікарів здійснюється комунальними лікувально-профілактичними закладами комунальної власності міста Кіровограда, зокрема, комунальним закладом «Поліклінічне об'єднання м. Кіровограда».

Основним видом діяльності комунального закладу «Поліклінічне об'єднання м. Кіровограда» за КВЕД є:

86.21 Загальна медична практика (основний).

В розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» комунальний заклад «Поліклінічне об'єднання м. Кіровограда» є органом адміністративно – господарського управління та контролю в частині виконання нею функцій управління та контролю в межах делегованих їй повноважень органом влади та органом місцевого самоврядування – Кіровоградською обласною державною адміністрацією та виконавчим комітетом Кіровоградської міської ради відповідно.

Постановою Кабінету Міністрів України від 5 березня 2014 року № 73 «Питання реалізації пілотного проекту щодо запровадження державного регулювання цін на препарати інсуліну» (далі – Постанова КМУ № 73) погоджена пропозиція Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ України) стосовно реалізації пілотного проекту

щодо запровадження державного регулювання цін на препарати інсуліну з 1 грудня 2014 року та запровадження з 1 січня 2015 року відшкодування вартості препаратів інсуліну.

Згідно з підпунктом 4 пункту 2 Постанови КМУ № 73 (із змінами) витрати, пов'язані з відпуском препаратів інсуліну, здійснюються за рахунок цільових видатків місцевих бюджетів на безоплатне забезпечення такими препаратами осіб, хворих на діабет.

Згідно з пунктом 3 Постанови КМУ № 73, МОЗ України, зокрема, повинно було в термін:

- до 1 січня 2015 року за погодженням з Міністерством економічного розвитку і торгівлі України (далі – Мінекономрозвитку України) та Комітетом затвердити низку нормативно-правових актів, зокрема,
- положення про реєстр референтних цін (цін відшкодування) на препарати інсуліну та порядок внесення до нього змін, реєстр референтних цін (цін відшкодування) на препарати інсуліну;
- до 1 грудня 2014 року подати на розгляд Кабінету Міністрів України проект акта щодо запровадження з 1 січня 2015 року відшкодування вартості препаратів інсуліну.

Постановою Кабінету Міністрів України від 25 червня 2015 року № 443 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 березня 2014 року № 73» строк запровадження пілотного проекту було відтерміновано до 1 грудня 2015 року, а запровадження відшкодування вартості препаратів інсуліну – до 1 січня 2016 року.

На сьогодні окремі питання безоплатного відпуску лікарських засобів (у тому числі препаратів інсуліну) за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування здійснюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17 серпня 1998 року № 1303 «Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань» (далі – Постанова КМУ № 1303), якою встановлено, що:

- безоплатний або пільговий відпуск лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування провадиться групам населення та за категоріями захворювань згідно з додатками до постанови;

- безоплатно і на пільгових умовах відпускаються лікарські засоби, внесені до Переліку лікарських засобів вітчизняного та іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади й установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 5 вересня 1996 року № 1071 «Про порядок закупівлі лікарських засобів закладами та установами охорони здоров'я, що фінансуються з бюджету»;

- відпуск лікарських засобів безоплатно і на пільгових умовах у разі амбулаторного лікування осіб провадиться аптеками за рецептами, виписаними лікарями лікувально-профілактичних закладів за місцем проживання цих осіб. Особи, які обслуговуються у відомчих лікувально-профілактичних закладах і мають право на безоплатний або пільговий відпуск лікарських засобів, отримують їх в аптеках, закріплених за цими закладами;

- безоплатний відпуск лікарських засобів дітям-інвалідам провадиться за рецептами лікарів незалежно від місця проживання цих дітей, але в межах Автономної Республіки Крим, області, міст Києва і Севастополя. У цьому разі витрати, пов'язані з оплатою вартості лікарських засобів, беруть на себе органи охорони здоров'я за місцем їх відпуску.

Отже, Постановою КМУ № 1303 встановлено перелік груп населення та категорії захворювань, як сукупність критеріїв, що дають право на безоплатне/пільгове отримання за рецептами лікарів лікарських засобів з Переліку лікарських засобів вітчизняного та

іноземного виробництва, які можуть закуповувати заклади й установи охорони здоров'я, що повністю або частково фінансуються з державного та місцевих бюджетів, що затверджений Постановою КМУ № 1071.

Будь-яких інших особливостей відпуску аптечними закладами лікарських засобів безоплатно або на пільгових умовах за рецептами лікарів Постановою КМУ № 1303 не встановлено.

З урахуванням вимог вищезазначених нормативно-правових актів, розпорядженням голови Кіровоградської обласної державної адміністрації від 13 березня 2015 року №100-р «Про розподіл цільових видатків на лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет у 2015 році» (надалі – Розпорядження) затверджений Порядок використання у 2015 році цільових видатків на лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет, які передаються з обласного бюджету районним та міським (міст обласного значення) бюджетам за рахунок коштів медичної субвенції з державного бюджету (надалі – Порядок), яким, зокрема, затверджений механізм забезпечення хворих на цукровий та нецукровий діабет препаратами інсуліну та засобами їх введення в межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

Пунктом 6 зазначеного Порядку керівникам закладів охорони здоров'я делеговані повноваження по визначенню переліку аптечних закладів, в яких хворі на цукровий та нецукровий діабет будуть отримувати препарати інсулінів за рецептами лікарів. При цьому, відповідні аптечні заклади повинні відповідати таким вимогам:

- забезпечення правильного зберігання інсулінів;
- ведення комп'ютерного обліку хворих на цукровий та нецукровий діабет, препарати інсулінів яким будуть видаватися за рецептами лікарів;
- забезпечення комп'ютерного обліку відпуску препаратів інсулінів;
- надання закладам охорони здоров'я звітності згідно з установленими формами (реєстри, звіти);
- достатній кадровий потенціал;
- дотримання вимог постанови Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2008 року №955 «Про заходи щодо стабілізації цін на лікарські засоби і виробу медичного призначення під час встановлення відпускних цін на препарати інсулінів».

Пунктом 7 цього ж Порядку передбачено, що заклади охорони здоров'я укладають договори з аптечними закладами, **які визначені за відбором**, про відпуск препаратів інсулінів за пільговими рецептами лікарів.

На виконання вищезазначеного Розпорядження, Управлінням охорони здоров'я Кіровоградської міської ради прийнятий наказ від 31 березня 2015 року «Про використання цільових видатків на лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет у 2015 році» (надалі – Наказ), пунктом 1 якого були визначені три лікувальні заклади міста по забезпеченню препаратами інсулінів хворих на цукровий та нецукровий діабет за рецептами лікарів жителів м. Кіровограда, а саме: комунальний заклад «Центральна міська лікарня м. Кіровограда», комунальний заклад «Поліклінічне об'єднання м. Кіровограда» та «Дитяча міська поліклініка №1», та пунктом 1.3 якого було зобов'язано лікувальні заклади, визначені пунктом 1 Наказу, **провести відбір** аптечних закладів згідно пунктів 6, 7 Порядку використання у 2015 році цільових видатків на лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет.

Проте, за наданою виконавчим комітетом Кіровоградської міської ради інформацією (лист від 31.12.2015 №7355/1505-24), для забезпечення препаратами інсулінів хворих на цукровий та нецукровий діабет жителів м. Кіровограда, зазначеними трьома лікувальними закладами міста визначено єдиний аптечний заклад –

комунальне підприємство «Кіровоградфармація» - із застосуванням механізму обрання - усні переговори, що суперечить вимогам пунктів 6 та 7 Порядку.

Разом з цим, слід зазначити наступне.

Кваліфікаційні, організаційні, технологічні та інші вимоги для провадження господарської діяльності з роздрібною торгівлі лікарськими засобами визначено Ліцензійними умовами провадження господарської діяльності з виробництва лікарських засобів, оптової, роздрібною торгівлі лікарськими засобами» (далі – Ліцензійні умови), затвердженими наказом МОЗ України № 723 від 31 жовтня 2011 року, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 7 грудня 2011 року за № 1420/20158.

Згідно з пунктом 2.1 Розділу II Ліцензійних умов, суб'єкт господарювання при здійсненні діяльності з роздрібною торгівлі лікарськими засобами повинен дотримуватись вимог законів України, актів Президента України та Кабінету Міністрів України, наказів Міністерства охорони здоров'я України, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність, пов'язану з обігом лікарських засобів.

Відповідно до пункту 3.5.7 Розділу III Ліцензійних умов, ліцензіат, який провадить діяльність з роздрібною торгівлі лікарськими засобами, зокрема, повинен: забезпечити наявність усіх необхідних приміщень, устаткування та обладнання для належного зберігання та торгівлі лікарськими засобами; дотримуватися визначених виробником загальних та специфічних умов зберігання лікарських засобів.

Відповідно до статті 16 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» порушення ліцензійних умов є підставою для анулювання ліцензії.

Таким чином, дотримання умов зберігання, відпуску препаратів інсуліну, а також дисципліни ціноутворення на них є обов'язковою вимогою до всіх ліцензіатів з роздрібною торгівлі лікарськими засобами, незалежно від їх форми власності.

Отже, відпуск лікарських засобів, перелік яких встановлено постановою Кабінету Міністрів України №1071, безоплатно та на пільгових умовах у порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України № 1033, у тому числі препаратів інсуліну, можуть здійснювати **всі суб'єкти господарювання**, що мають ліцензії на роздрібну торгівлю лікарськими засобами, та здійснюють свою господарську діяльність в територіальних межах міста Кіровограда, за умови укладення відповідного договору з комунальними закладами охорони здоров'я, заснованими на комунальній формі власності територіальної громади міста Кіровограда.

Виходячи з вищезначеного, дії комунального закладу «Поліклінічне об'єднання м. Кіровограда», які полягають в обранні комунального підприємства «Кіровоградфармація», в якому хворі на цукровий та нецукровий діабет м. Кіровограда отримували в 2015 році препарати інсулінів за рецептами лікарів не на умовах відбору, всупереч вимогам пунктів 6 та 7 Порядку використання у 2015 році цільових видатків на лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет, які передаються з обласного бюджету районним та міським (міст обласного значення) бюджетам за рахунок коштів медичної субвенції з державного бюджету, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого абзацом 7 частини 2 статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді надання органом адміністративно-господарського управління окремому суб'єкту господарювання пільг чи інших переваг, які ставлять його у привілейоване становище стосовно конкурентів, що може призвести до обмеження конкуренції.

У зв'язку з викладеним, та на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 року №32-р, та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 30.03.2001р. за №291/5482, зі змінами та доповненнями, адміністративна

колегія Кіровоградського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

Комунальному закладу «Поліклінічне об'єднання м. Кіровограда» (25001, вул. Габдрахманова, 5, м. Кіровоград, код ЄДРПОУ – 36421504) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, та вжити заходи щодо унеможливлення їх в подальшому.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду Рекомендацій необхідно повідомити Кіровоградське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у **десятиденний строк** з дня їх отримання з **наданням підтверджуючих документів про їх виконання.**

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова адміністративної колегії-
в.о. голови Відділення

Л.Кондратенко